



Gausdal trekkhundklubb v. Trond Ørslie

Saksbehandler Morten Liebe

Vår ref. 2019/18744-6 432.3

Deres ref. «REF»

Dato 12.12.2019

Delegert vedtak - Verneområder i Langsua - snødekt mark - snøskuter - preparering av trase og arrangementet Gausdal maraton 2020 og 2021 - Gausdal trekkhundklubb

Vi viser til deres søknad.

Vedtak

Langsua nasjonalparkstyre gir Gausdal Trekkhundklubb tillatelse til å arrangere sledehundløpet Gausdal Maraton 10 - 12. januar 2020 og tilsvarende periode i januar i 2021, gjennom Langsua nasjonalpark, Espedalen, Storlægeret og Haldorbu landskapsvernområder, Oppsjømyra og Røssjøen naturreservat. Løpene skal gjennom verneområda følge løyper for hundekjøring som er godkjent og kartfestet. Ved passering av Røssjøen NR kan ved overvann alternativ rute langs kjørspor gjennom Storlægeret LVO benyttes. Ved passering av Vinstervatn kan ved usikre isforhold alternativ rute Skindro-Vinsterdammen gjennom Langsua NP benyttes. Nord for Storhøliseter skal primært veien benyttes, men kartfestet alternativ kan brukes dersom snøforholdene er vanskelige.

Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriftene for Langsua NP, Espedalen LVO, Storlægeret LVO og Haldorbu LVO § 3 pkt. 5.2 og pkt. 5.3, og i verneforskriftene for Oppsjømyra NR og Røssjøen NR § 3 e).

Gausdal Trekkhundklubb får også tillatelse til nødvendig motorferdsel langs løypa i forbindelse med gjennomføringen av arrangementet. Tillatelsen er gitt med hjemmel i verneforskriftene for Langsua NP § 4, Espedalen, Storlægeret og Haldorbu LVO, §3 pkt. 6.3 m) og verneforskriften for Oppsjømyra NR og Røssjøen NR §7 w).

Det gis ikke tillatelse for gjennomkjøring fra 1. november ut fra målet og nødvendigheten av å begrense motorferdselen i verneområdene herunder ut fra hensynet til dyre- og fuglelivet. Evt. justeringer av trase, omfang av kjøring mm. for 2021 må behandles via fornyet søknad.

Følgende vilkår gjelder:

- Det er Gausdal Trekkhundklubb som er ansvarlig arrangør og ansvarlig for all motorferdsel i forbindelse med løpet.
- Bruken av snøskuter skal begrenses til det som er absolutt nødvendig:
 - o I perioden fram til arrangementet dvs. fra 25.12. kan løypene prepareres og merkes med inntil 4 turer. Prepareringen kan gjennomføres med inntil 2 snøskutere i følge av sikkerhetshensyn.
 - o Det tillates i tillegg 1 snøskuter foran det første hundespennet og inntil 2 snøskutere bak, til å kontrollere merking mellom rundene og rydde vekk merking og søppel etter siste hundespenn i løpet. For rask preparering av løypa der det kjøres flere runder tillates 2 lag med 2 skutere i følge som deler løypa i mellom seg.
 - o Etter arrangementet skal opprydding være gjennomført innen 25.01.



- Kjøring skal kun skje på godt snødekt mark og all ferdsel skal foregå hensynsfullt slik at skader på vegetasjon og unødig forstyrrelse av dyrelivet og allment friluftsliv unngås.
- Statens naturoppsyn v/ Kjølvi Falklev (kjolv.oystein.falklev@miljodir.no) skal ha liste med reg.nr. og arbeidsinstruks på alle kjøretøy, samt navn på alle førere før arrangementet starter.

Etter første gjennomkjøring skal gps-tracken sendes til SNO for kontroll.

Før hver tur skal det føres kjørebok hvor dato, klokkeslett og formål med turen skal føres inn, og det skal alltid meldes fra pr. SMS til SNO på mob. 951 65 085 innen kjøring starter. Denne dispensasjonen og kjøreboka skal medbringes og forevises ansvarlig oppsyn på forlangende.

- Fullstendig kjørerapport sendes nasjonalparkstyret etter gjennomført løp, seinest innen 15. februar hvert år.
- Skilt, merkestikker, sokker, søppel mm. skal tas inn straks etter løpet etter at siste spann har passert.

Før kjøring må dispensasjon etter verneforskriften for Hynna NR være innhentet fra Fylkesmannen i Innlandet som er forvaltningsmyndighet. Nasjonalparkstyret forutsetter at nødvendige tillatelser etter motorferdselloven er gitt fra de berørte kommuner, og at grunneiernes tillatelser er innhentet.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av parter i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker, jf. forvaltningslova § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Langsua nasjonalparkstyre.

Søknaden

Formål og løypetrase

Gausdal trekkhund klubb søker om tillatelse til preparering av trase og gjennomkjøring med snøskuter i forbindelse med hundeløpet Gausdal Maraton 2020 for 300-200-150 km, samt gjennomføring av hundeløp i Hynna Naturreservat.

I den forbindelse har klubben behov for å kjøre snøskuter i den planlagte traseen i forkant (for preparering), under løpet (for sikkerhet), og etter løpet (for opprydding). Gausdal Maraton 300 km starter på Astridbekken/Værsket og går rundt Krokstjern i Hynna Naturreservat og deretter langs Vestfjellveien til Lenningen og videre forbi Fullsen og videre rundt Langsua nasjonalpark til Skåbu og kommer tilbake i Gausdal ved Megrunden og følger Gausdal Trekkhundklubbs treningsløyper tilbake til Astridbekken. Løpets trasé følger i vesentlig grad ubrøytete veier og etablerte hundekjøringsløyper (se kartvedlegg). Ved behov knyttet til deltakernes sikkerhet dersom snø-/ isforhold tilsier dette, vil utsatte/farlige deler av traseen endres til nærmeste mulige trasé. Ved slike tilfeller underrettes berørte område umiddelbart.

Tidsrom og omfang for kjøring

Vi søker om tillatelse til å kjøre etter behov med to snøscootere turer i perioden fra 1. november d.å., til 1.2 påfølgende år. Behovet for å kjøre enkelte turer fra 1. november er for å etablere en sikker trasé og å preparere en sikker såle i snøen. Av sikkerhetsmessige årsaker søkes det om å få kjøre to skutere ifølge pr tur. Hvis mulig søker vi om en ramme tillatelse for en tre-års periode, dvs. tom. 2021/2022 sesongen. Til orientering har vi undersøkt hva som er praksis i Femundløpet hvor deler av traseen går innom verneområder med villreinbestander (Dovre fjell-Sunndalsfjella nasjonalpark med tilliggende verneområder). Femundløpet har fått innvilget tillatelse til å kjøre snøskuter etter behov for å preparere løypa, samt ta inn stikker, plukke potesokker osv. etter løpet innenfor et romslig tidsvindu som muliggjør et godt tilrettelagt og sikkert arrangement. Femundløpet får denne type tillatelse gjeldende for fire år av gangen. Erfaringene over flere år viser at løpsarrangører og hundeklubber

uansett ikke kjører flere turer enn høyst nødvendig på grunn av de betydelige kostnadene og innsats av frivillige som kreves for å holde en brukbar trasé vedlike.

Trase

Det søkes med dette om å benytte traseen som vist på vedlagte kart. Vi har tegnet inn en reserveløype ved Vinstervatnet i tilfelle dårlig is på Vinstern. Denne følger veien langs vatnet, krysser over ved demningen og inn på opprinnelig løype der. Ved Storhøliseter er det også tegnet inn to alternative traseer, en langs vegen til Storhøliseter og en over Vinstra. Dette på grunn av svært varierende føreforhold i dette området. Vi ønsker primært å benytte traseen langs vegen, alternativ rute over Vinstra er kun til bruk ved snømangel langs vegen. Hvis denne må benyttes vil SNO informeres om dette i forkant.



Verneforskrift og verneformål

Langsua nasjonalpark (NP) med tilliggende verneområder ble opprettet 11. mars 2011. Hovedformålet med Langsua nasjonalpark er å ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt og villmarkspreget naturområde som inneholder særegne og representative økosystemer og landskap som er uten tyngre naturinngrep. Videre presiseres at allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging (jf. verneforskriften for nasjonalparken § 1).

Formålet med Espedalen, Haldorbu og Storlægeret landskapsvernområder (LVO) er bl.a. å ta vare på et natur- og kulturlandskap med stor økologisk verdi, kulturell verdi og opplevelsesverdi, samt å ta vare på naturmangfoldet, seterbebyggelse og setervoller, herunder naturtyper som vassdrag, myr/våtmark, kulturlandskap og arter knyttet til disse (jf. verneforskriftene § 1). I landskapsvernområdene skal allmennheten også gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging (§1- siste ledd).

Formålet med Røssjøen og Oppsjømyra naturreservater (NR) er å ta vare på et spesielt myr- og våtmarksområde og et svært viktig leveområde for sjeldne og sårbare plante- og fuglearter. Videre har naturreservatene et stort artsmangfold med et rikt og særpreget fugleliv. Friluftsliv er ikke en del av formålet med reservatene, men det er likevel i verneforskriftene gitt rom for tilrettelegging for og utøvelse av friluftsliv.

Sledehundløp i nasjonalparken og i landskapsvernområder, kan foregå på tider, traséer og områder som er godkjent i forvaltningsplanen, jf. verneforskriftene § 3 pkt. 5.2 for nasjonalparken og LVO. Forvaltningsmyndigheten må vurdere om ferdselen kan være til skade for naturmiljøet, jf. § 3 pkt. 5.3,



og i forvaltningsplanen eventuelt trekke en grense for når den organiserte ferdselen blir søknadspliktig. I naturreservat er idrettsarrangement og større arrangement i utgangspunktet forbudt, jf. verneforskriftene § 3 e). Det er imidlertid mulig å søke om «avgrenset bruk av reservat i samband med arrangement nevnt i § 3 e)».

Motorferdsel til lands og til vanns og i lufta under 300 m fra bakken er forbudt i alle verneområdene, jf. verneforskriftene for NP og LVO § 3 pkt. 6.1 og verneforskriftene for NR § 5 a). Det finnes imidlertid hjemmel for å tillate bruk av snøskuter for merking og preparering av hundekjøringsløyper i Espedalen, Haldorbu og Storlægeret LVO, jf. verneforskriftene § 3 pkt. 6.3 m). Det finnes også hjemmel for å tillate preparering av hundekjøringsløyper i henholdsvis Oppsjømyra og Røssjøen naturreservat jf. verneforskriftene § 7 w). Det finnes ingen tilsvarende hjemmel for Langsua nasjonalpark, så den generelle dispensasjonsbestemmelsen § 4 må benyttes for å vurdere saken.

Vurdering

Søknaden er vurdert i samsvar med:

- Verneforskriften for Langsua nasjonalpark av 11. mars 2011
- Verneforskriften for Espedalen landskapsvernområde av 11. mars 2011
- Verneforskriften for Haldorbu landskapsvernområde av 11. mars 2011
- Verneforskriften for Storlægeret landskapsvernområde av 11. mars 2011
- Verneforskriften for Røssjøen naturreservat av 11. mars 2011
- Verneforskriften for Oppsjømyra naturreservat av 11. mars 2011
- Naturmangfoldloven av 19. juni 2009

Det finnes klare hjemler i verneforskriftene for samtlige verneområder for å kunne tillate sledehundløp gjennom dem på visse vilkår. Gjennom arbeidet med forvaltningsplan for verneområdene og løypeplaner eller kommunedelplaner i flere av de berørte kommunene, har man funnet fram til gode traséer for hundeløyper til både løp, trening og allmenn ferdsel med trekkhund. Både nasjonalparkstyret og de fleste berørte kommuner forutsetter at Gausdal Maraton og andre hundeløp så langt det er mulig foregår langs godkjente hundeløyper, eventuelt skiløyper.

Omsøkte løyper og opplegg for GM 2020 er likt foregående år, og traseene er godt kartfestet. Kunnskapen om verneverdiene langs løypene er godt kjent og har blitt grundig vurdert (nml § 8 og 9). En stor del av løypestrekningene er også godkjent for preparering og bruk gjennom sesongen som treningsløyper for hundekjøring. Det gjelder løypa fra Astridbekken gjennom Hynna NR og Espedalen LVO til Synstgardseter i Gausdal, og det gjelder løypa gjennom Haldorbu LVO i Øystre Slidre. I begge kommunene er hundeløypene inne på kommunens løypeplan.

De søker om å få benytte 2 skutere i følge. Dette er begrunnet i sikkerhet både for skuterkjørerne og deltakerne. Også ved preparering av løypa i tida fram til løpet søker de om å få kjøre 2 skutere i følge av samme årsak. Denne prepareringen skal gjennomføres av Gausdal Trekkhundklubb og evt. flere aktører i samarbeid, som tar hver sin delstrekning. Dette aksepteres.

For Gausdal Maraton 2016 ble det nødvendig å finne alternative ruter utenom Røssjøen og Vinstervatn pga. overvann og usikre isforhold. Det samme gjelder i år nord for Storhøliseter ut fra mulige ustabile snøforhold. Dette kan oppstå igjen, i tilfelle føreforholdene gjør det nødvendig. Alternativ løpstrasé forbi Røssjøen bør gå langs setervei og etablert kjørespor gjennom Storlægeret LVO, og sneier så vidt innom Røssjøen NR like etter Sebuhaugen. Denne traséen vil i mindre grad berøre verneverdier enn den opprinnelige, og dette er derfor en uproblematisk justering av løypa.

Ved Vinstervatn ønsker arrangøren å kunne bruke en alternativ trasé gjennom nasjonalparken på sørsiden og bort til demningen i østenden av sjøen. Det finnes ingen spesifisert hjemmel for motorferdsel for kjøring av hundeløyper i nasjonalparken, så saken vurderes etter den generelle dispensasjonsbestemmelsen § 4, jf nml. § 48. Her settes det krav til at tiltaket ikke skal bryte mot verneformålet og at belastningen på verneverdiene ikke skal være nevneverdig. Vi anser det slik at hundekjøring på denne strekningen langs grensen for nasjonalparken ikke bryter mot verneformålet,



selv om det foregår som en konkurranse, og at bruk av denne ruta på dette tidspunktet ikke vil påvirke noen verneverdier nevneverdig, selv om motorferdsel for dette formålet i nasjonalparken generelt skal vurderes strengt og til vanlig ikke tillates. Det finnes imidlertid som en klar parallell hjemmel i forskriften for å merke skiløyper og til å tillate organisert ferdsel i nasjonalparken.

Den alternative traseen nord for Storhøliseter i Espedalen landskapsvernområde kommer ikke i konflikt med verneformålet eller evt. sårbare viltområder. Bruk kan derfor aksepteres dersom snøforholdene er vanskelige.

Det har ikke oppstått konflikter i forhold til verneformål og verneverdier ved tidligere arrangement, men vi bør generelt ha et våkent øye når det gjelder utviklingen i bruken av motorferdsel i forbindelse med hundekjøring, siden dette samlet sett har økt i tida etter vernet. Det er en del av verneformålet å holde den motoriserte ferdsele i verneområdene på et minimum, og da særlig i nasjonalparken og naturreservatene.

Et stort arrangement, som GM er, krever bruk av snøskuter både før og under løpet, og med ugunstige værforhold kan antall kjørte kilometer i verneområdene bli store. Arrangøren sørger selv for å holde kjørebahen i forkant nede ved å benytte løyper som allerede er oppkjørt. Kjøringen skal foregå på godt snødekt mark, på en tid på året hvor områdene er lite sårbare for denne kjøringen, i et kort avgrenset tidsrom langs etablerte trekkhundløyper (nml § 12). Den samlede belastningen på økosystemet bedømmes derfor ikke som vesentlig (nml § 10). Vi kan derfor tillate at Gausdal Trekkhundklubb får arrangere Gausdal Maraton gjennom verneområdene med den nødvendige motorferdselen. Det er rimelig å sette tilsvarende vilkår som tidligere år for å holde motorferdselen på et lavest mulig nivå totalt sett, uten å gå på akkord med funksjonalitet og sikkerhet for arrangører og utøvere.

I nylig kontakt med søker er det avklart at det egentlig ikke er behov for preparering før jul. Vi har som målsetting å begrense omfanget at motorferdsel i verneområdene. Det betyr at arrangører får tillatelse for en måned for den totale gjennomføringen regnet fra 25.12.

Vi påpeker behovet for en grundig opprydding av søppel, merker og hundesokker etter gjennomført arrangement. Våre registreringer viser at det generelt sett ligger mange hundesokker igjen etter en vinter. Dette forurensningsproblemet er drøftet i utkastet til forvaltningsplan og med trekkhundklubbene direkte. Vi opplever at det er felles forståelse for problemet, og at det nå vil bli satt i verk tiltak for å løse dette. Dette er opplagt påkrevet.

Tillatelsen kan også gis for arrangementet i 2021. Vi oppfatter det slik at traseen ønskes benyttet over flere år. Det betyr at denne basistraseen legges inn i forvaltningsplanen som er under slutføring. Evt. justeringer av traseen for 2021, kjøreomfang mm. må likevel behandles på nytt.

Konklusjon

Det gis tillatelse til tiltaket i 2020 og 2021 på visse vilkår.

Med hilsen

Morten Liebe
Nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift



Kopi til:

SNO, her			
Øystre Slidre fjellstyre	Bygdinvegen 1989	2940	HEGGENES
Espedalen bygdeallmenning			
Skrauvål sameige			
Etnedal kommune	Kyrkjevegen 10, Bruflat	2890	ETNEDAL
Nord-Aurdal kommune	Postboks 143	2901	FAGERNES
Nordre Land kommune	Postboks 173	2882	DOKKA
Sør-Fron kommune	Kommunevegen 1	2647	SØR-FRON
Torpa fjellstyre	Nord-Torpavegen 375	2881	AUST-TORPA
Gausdal fjellstyre	Vestringsvegen 4	2651	ØSTRE GAUSDAL
Gausdal kommune	Vestringsvegen 8	2651	ØSTRE
Fylkesmannen i Innlandet	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Nord-Fron kommune	Nedregate 50	2640	VINSTRA
Øystre Slidre kommune	Tingvang, Bygdinvegen 1989	2940	HEGGENES